

Міністерство освіти і науки України
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
"Публічне управління та адміністрування"
(назва ОПП)

другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування"
галузі знань 28 "Публічне управління та адміністрування"

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою університету
_____ 2023 р. (протокол № _____)

Освітньо-наукова програма вводиться
в дію з 01.09.2023 р.

Ректор _____

(наказ від _____ 2023 р. № _____)

**ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
"Публічне управління та адміністрування"**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ **другий**
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ **28 "Публічне управління та адміністрування"**
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ **281 "Публічне управління та адміністрування"**

РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою

Керівник робочої групи

_____ Д.І. Дзвінчук

Гарант ОНП

_____ А.В. Мазак

ВНЕСЕНО

Кафедрою публічного управління та адміністрування

Протокол №____ від "____" _____ 2023 р.

Завідувач кафедри

_____ М.С. Орлів

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Завідувач відділу аспірантури
і докторантури

_____ В.Р. Процюк

Начальник навчального
відділу

_____ І.І. Шостаківський

Начальник відділу забезпечення
якості освіти

_____ С.В. Зікратий

Вченою радою інституту гуманітарної підготовки та державного управління

Протокол №____ від "____" _____ 2023 р.

Голова вченої ради

_____ Д.І. Дзвінчук

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму (ОПП) спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" розроблено робочою групою інституту гуманітарної підготовки та державного управління (ІГПДУ) у складі:

Склад	Науковий ступінь, вчене звання	Посада	ПІБ	Підпис
Голова робочої групи	Доктор філософських наук, професор	Директор ІГПДУ	Дзвінчук Дмитро Іванович	
Гарант програми	Кандидат наук з державного управління, доцент	Доцент кафедри ПУА	Мазак Андрій Вальдемарович	
Член групи	Кандидат економічних наук, доцент	Доцент кафедри ПУА	Струк Наталія Петрівна	

Програма погоджена з вченою радою інституту гуманітарної підготовки та державного управління та затверджена Вченою радою Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

РЕЦЕНЗІЇ-ВІДГУКИ ЗОВНІШНІХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ:

Назва організації, підприємства тощо	Посада	ПІБ

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
зі спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування"

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу Інститут гуманітарної підготовки та державного управління Кафедра публічного управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Другий (магістерський) ступінь вищої освіти Магістр публічного управління та адміністрування Master of Public Management and Administration Кваліфікація в дипломі: Магістр публічного управління та адміністрування
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Публічне управління та адміністрування Public Management and Administration
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, всього 90 кредитів ЄКТС. Мінімум 35% обсягу освітньої програми спрямовується на здобуття загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти. Мінімальний обсяг практики – 5 кредитів ЄКТС. Строк навчання: 16 місяців
Наявність акредитації	Акредитується вперше
Цикл / рівень	FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF-LLL – рівень 7, НРК України – сьомий кваліфікаційний рівень
Передумови	Наявність освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	До наступної акредитації
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
2 – Мета освітньо-професійної програми	
професійна підготовка висококваліфікованих відповідальних фахівців за спеціальністю 281 "Публічне управління та адміністрування", котрі спроможні розробляти, аналізувати і реалізовувати державну політику; творчо, ефективно й результативно виконувати управлінські функції та надавати адміністративні послуги; сприяти інноваційним процесам у суспільстві з метою утвердження соціальної справедливості, демократії, забезпечення прав і свобод людини, сталого розвитку на основі світових та європейських стандартів	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: публічне управління та адміністрування Спеціальність: публічне управління та адміністрування Об'єкти вивчення та/або діяльності: принципи і закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування як сукупності інститутів державного управління, місцевого самоврядування, громадянського суспільства відповідно до покладених на них функцій і повноважень; відносини, явища, процеси, моделі та механізми, що характеризують прояви публічного управління та адміністрування на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях. Цілі навчання: підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати

	<p>складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: наукові концепції (теорії) публічного управління та адміністрування, зокрема на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях управління</p> <p>Методи, методики та технології: наукового пізнання, управління та прийняття рішень, аналітичної обробки інформації, інституціонального, інструментального, функціонального, організаційно-технологічного та правового забезпечення, електронного урядування, системного аналізу, моделювання, прогнозування та проектування.</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-аналітичні інструменти, системи підтримки прийняття та реалізації управлінських рішень, спеціалізоване програмне забезпечення.</p>
Орієнтація освітньо-професійної програми	<p>Освітньо-професійна.</p> <p>Базується на системі загальнонаукових та спеціальних методів, професійних методиках та технологіях, потрібних для забезпечення ефективної управлінської діяльності.</p>
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	<p>Спеціальна освітньо-професійна підготовка з публічного управління та адміністрування.</p> <p>Ключові слова: публічне управління, публічне адміністрування, місцеве самоврядування, державна політика, громадянське суспільство, сталий розвиток.</p>
Особливості програми	<p>Програма ґрунтується на європейській теорії та практиці публічного управління, що характеризується реалізацією адміністративних процедур шляхом публічної діяльності, застосування інструментів демократичного урядування, упорядкування суспільних процесів та надання адміністративних послуг як засобу реалізації прав та свобод громадян.</p>
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування:	<ul style="list-style-type: none"> – на посадах в центральних і місцевих органах державної влади; – на посадах в органах місцевого самоврядування; – на посадах в структурах недержавних суб'єктів громадянського суспільства та громадських організацій; – на керівних посадах і посадах фахівців на підприємствах, установах і організаціях державної і комунальної форм власності; – на управлінських і адміністративних посадах в міжнародних організаціях та їх представництвах в Україні.
Подальше навчання	<p>Здобуття освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітньо-професійна програма спрямована на проблемно-орієнтоване навчання, самонавчання. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, інтерактивних лекцій, семінарів, практичних занять.</p> <p>Використовується самостійне навчання та індивідуальні заняття.</p>

Оцінювання	<p>Поточний контроль: складання іспитів та заліків за відповідними дисциплінами, що дозволяє оцінити набуті компетенції; захист курсових робіт; звітів про практику.</p> <p>Підсумкова атестація здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) за спеціальністю в установленому порядку та публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи.</p> <p>Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. У кваліфікаційній роботі має бути розв'язана складна задача у сфері публічного управління та адміністрування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.</p> <p>Кваліфікаційна робота оприлюднюється в репозитарії закладу вищої освіти.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.</p> <p>ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.</p> <p>ЗК06. Здатність до професійного спілкування іноземною мовою.</p> <p>ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК08. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення наявних та розроблення нових систем.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.</p> <p>ФК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.</p> <p>ФК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.</p> <p>ФК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.</p> <p>ФК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і</p>

	<p>організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.</p> <p>ФК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.</p> <p>ФК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.</p> <p>ФК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.</p> <p>ФК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>ФК10. Здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції</p>
--	---

7 – Програмні результати навчання (ПРН)

- ПРН01.** Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.
- ПРН02.** Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.
- ПРН03.** Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.
- ПРН04.** Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.
- ПРН05.** Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.
- ПРН06.** Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур.
- ПРН07.** Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.
- ПРН08.** Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.
- ПРН09.** Спілкуватися іноземною мовою на професійну тематику, обговорювати проблеми публічного управління та результати досліджень.
- ПРН10.** Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.
- ПРН11.** Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.
- ПРН12.** Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які забезпечують освітньо-професійну програму за кваліфікацією відповідають ліцензійним умовам, профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. Науково-педагогічні працівники в установленому порядку проходять підвищення кваліфікації.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення університету відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для досягнення високої якості освітнього процесу, зокрема забезпечується використання лекційних та мультимедійних аудиторій комп'ютеризованих класів, проекційної техніки, спеціалізованих навчальних лабораторій.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Відповідає ліцензійним вимогам. Забезпечується використання віртуального навчального середовища та авторських розробок науково-педагогічних працівників.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Забезпечується співпрацею з провідними навчальними закладами і науковими установами України задля організації взаємного обміну здобувачами у відповідності до угод про співробітництво.
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується співпрацею з європейськими університетами задля організації взаємного обміну здобувачами за проектами і угодами з міжнародної кредитної мобільності.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе після вивчення курсу української мови.

2 ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

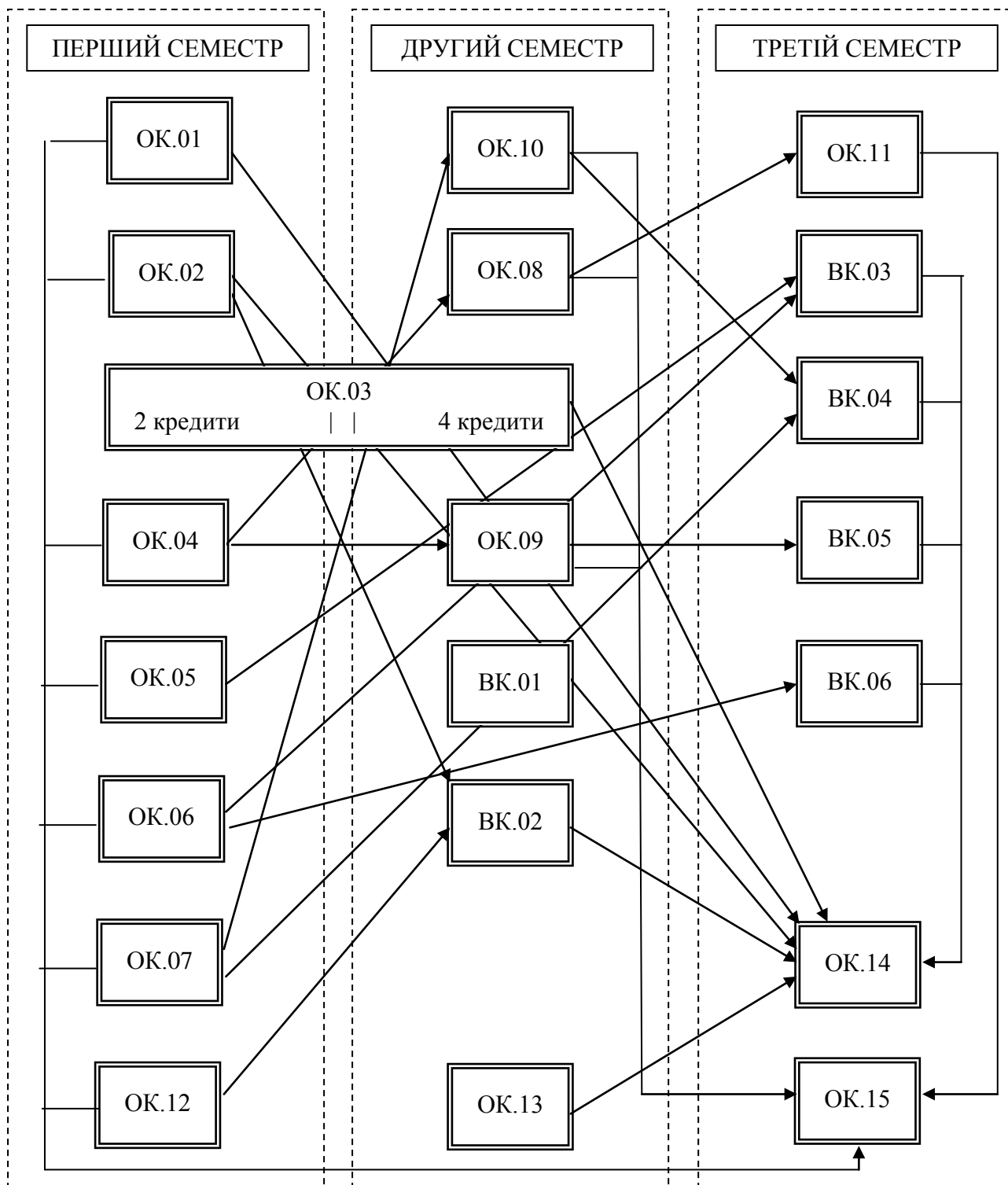
2.1 Перелік компонент освітньо-професійної програми (ОПП)

Код	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1 Обов'язкова частина			
<i>1.1 Цикл дисциплін загальної підготовки</i>			
ОК.01	Філософія та методологія публічного управління	4	екзамен
ОК.02	Ділова українська мова	3	залік
ОК.03	Професійна іноземна мова в публічному управлінні	6	залік
Всього по п. 1.1		13	
<i>1.2 Цикл дисциплін, що формують фахові компетенції</i>			
ОК.04	Багаторівневе врядування	6	екзамен
ОК.05	Інституціональне та правове забезпечення публічного управління	4	екзамен
ОК.06	Публічна політика	4	екзамен
ОК.07	Економічне врядування та публічні фінанси	4	екзамен
ОК.08	Інновації, стратегії та проекти в публічному управлінні	5	екзамен
ОК.09	Управління людськими ресурсами в системі публічної служби	6	екзамен
ОК.10	Економіко-аналітична діяльність публічного службовця	3	залік
ОК.11	Соціальна і гуманітарна політика	3	залік
ОК.12	Електронне врядування і електронна демократія	3	залік
ОК.13	Практика (ознайомче стажування в органах влади)	5	залік
ОК.14	Магістерська робота	8	
ОК.15	Державний кваліфікаційний іспит	1	екзамен
Всього по п. 1.2		52	
Загальний обсяг обов'язкових компонент		65	
2 Вибіркова частина*			
ВК.01	Курсова робота міждисциплінарного характеру	2	
ВК.02	Дисципліна 1	5	екзамен
	Організація діяльності публічного службовця		
	Документообіг в публічному управлінні		
	Комунікативна діяльність в публічному управлінні		
ВК.03	Дисципліна 2	4	залік
	Запобігання корупції		
	Нормативно-організаційний механізм публічного управління		
	Взаємодія держави та громадянського суспільства		
ВК.04	Дисципліна 3	5	екзамен
	Управління комунальною власністю		
	Контролінг у публічному управлінні		
	Сталий розвиток регіонів		
ВК.05	Дисципліна 4	4	залік
	Психологія управління		
	Публічні послуги		
	Історія публічного управління		
ВК.06	Дисципліна 5	5	екзамен
	Міграційна політика України та ЄС		

Код	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
	Децентралізація публічного адміністрування		
	Євроатлантичний вибір України		
Загальний обсяг вибірових компонент		25	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОПІ		90	

* Студент обирає одну дисципліну з кожного переліку ВК.02 – ВК.06

2.2 Логічна послідовність компонент освітньо-професійної програми (ОПП)

3 ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників освітньо-професійної програми спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування" здійснюється у формі Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ) та публічного захисту кваліфікаційної роботи й завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: "магістр публічного управління та адміністрування". ОПП передбачає проведення власного магістерського дослідження під керівництвом висококваліфікованого науково-педагогічного працівника та оформлення його результатів у вигляді магістерської роботи.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

**5 МАТРИЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

	Обов'язкові навчальні дисципліни														
	ОК. 01	ОК. 02	ОК. 03	ОК. 04	ОК. 05	ОК. 06	ОК. 07	ОК. 08	ОК. 09	ОК. 10	ОК. 11	ОК. 12	ОК. 13	ОК. 14	ОК. 15
ПРН01				+		+				+	+			+	+
ПРН02		+			+	+	+				+		+	+	+
ПРН03	+			+										+	+
ПРН04							+	+		+		+		+	
ПРН05								+				+			+
ПРН06				+	+		+	+		+			+		+
ПРН07		+			+		+	+	+	+	+			+	
ПРН08	+	+	+						+		+		+		
ПРН09			+											+	
ПРН10		+			+	+		+	+				+		
ПРН11				+		+				+				+	+
ПРН12	+		+							+			+	+	

6 ВИМОГИ ДО НАЯВНОСТІ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

При здійсненні ОПП у повній мірі реалізуються всі елементи системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, що інтегрована в загальну систему управління якістю (СУЯ) ІФНТУНГ.

Зазначена система гарантує якість освітньої та наукової діяльності університету і забезпечує стабільне виконання ним вимог чинного законодавства, державних та галузевих стандартів освіти, органів ліцензування та акредитації.

Внутрішнім нормативним документом, що регламентує вимоги для забезпечення якості вищої освіти є "Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу", ухвалене Вченою радою ІФНТУНГ 31 травня 2017 р. (протокол № 05/575) і введене наказом № 98 від 20 червня 2017 р.

Зазначене Положення розкриває і деталізує вимоги статті 16 Закону України "Про вищу освіту" щодо системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, а саме:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному web-сайті ЗВО, на інформаційних стендах тощо;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ЗВО і здобувачів вищої освіти.

Виконання зазначених вище процедур і заходів передбачено системою управління якістю освітньої діяльності університету, яка сертифікована УкрСЕПРО (сертифікат № UA 2.047.09517-15 від 31 грудня 2015 р.).

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України "Про вищу освіту".
2. Закон України "Про державну службу".
3. Закон України "Про службу в органах місцевого самоврядування".
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 "Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти".
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 "Про затвердження Національної рамки кваліфікацій".
6. Наказ МОН України від 06.11.2015 р. № 1151 "Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти", постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187.
7. Стандарт вищої освіти. Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень. Ступінь вищої освіти "магістр". Галузь знань 28 "Публічне управління та адміністрування". Спеціальність 281 "Публічне управління та адміністрування". Затверджено наказом МОН від 04.08.2020 р. № 1001.
8. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
9. Методичні рекомендації для експертів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми.
10. Порадник щодо заповнення відомостей самооцінювання освітньої програми (для ЗВО).
11. Рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з приводу рекомендацій для закладів вищої освіти, експертів і членів галузевих експертних рад.
12. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?start=80>.